

Høringslisten

Saksbehandler: Asgeir Fløgum Vågan
Telefon direkte: +47 93861691
Vår dato: 06.09.2018
Vår referanse: 18/13996-2

Norge

Deres dato
Deres referanse:

Høringsnotat. Forordning (EU) nr. 2018/1048 om luftromskrav og operasjonelle prosedyrer for ytelsesbasert navigasjon (PBN)

Høringen gjelder gjennomføring av forordning (EU) nr. 2018/1048 om luftromskrav og operasjonelle prosedyrer for ytelsesbasert navigasjon (PBN) i norsk rett. Forordningen ble vedtatt 18. juli 2018. I det følgende vil det bli redegjort nærmere for innhold i og bakgrunn for regelverksinitiativet, konsekvenser av dette samt hvordan regelverket planlegges gjennomført i norsk rett.

1. Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Veksten i lufttrafikken medfører høyere krav til hvordan det tilgjengelige luftrommet utnyttes. På bakgrunn av dette er det tatt initiativ til tiltak som bidrar til økt kapasitet og effektivitet samtidig som man opprettholder et høyt sikkerhetsnivå ved trafikkavviklingen i det europeiske nettverket for lufttrafikkstyring (EATMN). Ett av disse tiltakene er innføring av regler som gir en gradvis overgang fra tradisjonelle navigasjonshjelpemidler til bruk av ytelsesbasert navigasjon. Dette muliggjør at lufttrafikk-tjenesten kan foreta bedre rutevalg samt at instrumentlandingsprosedyrer optimaliseres. I terminalområder med høy trafikk, forventes ytelsesbasert navigasjon å forbedre presisjonen i landingsbaner og legge til rette for trafikkseparasjon på et tidligere stadium enn i dag. Dette vil medføre at ytere av lufttrafikkstyring (ATM) og flysikkerhetstjenester (ANS) kan optimalisere sin tjenesteyting ved bruk av instrumentlandingsprosedyrer.

2. Hvilke tiltak er relevante?

For å nå målene om økt kapasitet og effektivitet i EATMN er det avgjørende at alle aktører anvender like og harmoniserte krav. Dette er bakgrunnen for at EU-Kommisjonen har tatt initiativ til felleseuropeiske krav også på området for navigasjon, og at reglene er gitt som en ufravikelig felleseuropeisk forordning for luftromskrav og operasjonelle prosedyrer for ytelsesbasert navigasjon. Felleseuropeiske krav anses som det mest effektive, og eneste praktiske tiltaket for å oppnå ønskede effekt.

Forordning (EU) nr. 2018/1048 retter seg mot ytere av ATM (Air Traffic Management) og ANS (Air Navigation Services), inkludert lufthavnsoperatører som er ansvarlig for å yte tjenester etter instrumentlandingsprosedyrer og lufttrafikk-tjenester (ATS) i fellesskapets luftrom, samt luftrom definert i artikkel 1(3) i luftromsforordningen (EF) nr. 551/2004.

EØS-relevante forordninger skal etter EØS-avtalen gjennomføres i Norge via lov eller forskrift. Luftfartstilsynet vil gjennomføre forordningen i norsk rett ved en endring av forskrift 6. juni 2013 nr. 583 om krav til anti-kollisjonssystem i luftfartøy (BSL G 6-2). Forskriften gjennomfører

[Luftfartstilsynet / Civil Aviation Authority](#)

T: +47 75 58 50 00
F: +47 75 58 50 05
E: postmottak@caa.no

Postadresse:
Postboks 243
8001 BODØ

Besøksadresse:
Sjøgata 45-47
8006 BODØ

Fakturaadresse:
fakturamottak@caa.no

Fakturamottak DFØ
Postboks 4746
7468 TRONDHEIM

Kommisjonsforordning (EU) nr. 1332/2011 av 16. desember 2011 om fastsettelse av felles krav til bruk av luftrommet og driftsprosedyrer for å avverge kollisjoner i luften, (ACAS - Airborne Collision Avoidance System) i norsk rett.

Tidlig i regelverksprosessen hadde det europeiske flysikkerhetsbyrået EASA (European Aviation Safety Agency) et mål om å samle alle felleseuropeiske luftromskrav og operasjonelle prosedyrer for ACAS og PBN i én forordning. Selv om man på grunn av ulike regelverksprosedyrer senere gikk vekk i fra dette, viser det sammenhengen i regelverkene.

I forskrift 15. mai 2009 nr. 523 om luftromsorganisering (BSL G 4-1) § 7a har Luftfartstilsynet som konsekvens av ICAOs resolusjon nr. A37-11 innført krav om APV. Bestemmelsen fastslår at flyplasser innen 31. desember 2016, skal ha en APV-prosedyre til hver rullebane som har en instrumentinnflygingsprosedyre. Bestemmelsen endres ved at inn- og utflygningsprosedyrer skal tilfredsstillende kravene fastsatt i siste gjeldende versjon av ICAO Doc. 8168, Volume II, 6th edition, 2014, endring nr. 7.

3. Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?

Forordningen reiser ingen prinsipielle spørsmål.

4. Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Ytere av ATM/ANS skal oppfylle kravene til implementering av ytelsesbasert navigasjon, spesifisert i Annex Subpart PBN til forordningen. Tjenesteytere skal videre gjøre de nødvendige tiltak som må til for å sørge for en sømløs og sikker overgang fra tjenesteyting basert på dagens tradisjonelle navigasjonshjelpemidler, til fremtidig bruk av ytelsesbasert navigasjon. Disse tiltakene skal omfatte utarbeidelse av en plan for denne overgangen. Planen skal holdes oppdatert, og skal være i samsvar med European ATM Master Plan og felleseuropeiske prosjekter (common projects) iht artikkel 15 i tjenesteytingsforordning (EF) nr. 550/2004. Før denne planen vedtas eller er gjenstand for betydelige endringer, skal ytere av ATM/ANS konsultere lufthavnsoperatører, luftromsbrukere og aktuelle organisasjoner for disse, Network Manager og ytere av ATM/ANS som yter tjenester i tilgrensende luftromsblokker.

Innføring av ytelsesbasert navigasjon vil bidra til å forbedre rutevalg for lufttrafikkjentesten, samt optimalisere instrumentlandingsprosedyrer. Dette bidrar til å øke kapasiteten og effektiviteten i avviklingen av lufttrafikken, noe som igjen vil medføre at drivstofforbruk og miljømessig påvirkning i avgangs- og landingsfasen blir redusert. Dette er også i tråd med forordning (EU) nr. 716/2014 om Pilot Common Project, som en del av implementeringen av European Air Traffic Management Master Plan.

Regelverksforslaget kan medføre at noen operatører må utruste luftfartøyene for å møte de krav til navigasjonskapasiteter som de nye reglene vil kreve. Luftfartøyene til de større norske flyselskapene har pr i dag navigasjonsutrustning som oppfyller kravene, mens det antas at mindre operatører må gjøre investeringer. I henhold til forordning (EU) nr. 2018/1048 artikkel 7 nr. 2, skal ytere av ATM/ANS fra 6. juni 2030 kun levere tjenester i henhold til kravene til ytelsesbasert navigasjon i vedlegg AUR.PBN.2005, og ikke lenger ved bruk av dagens konvensjonelle navigasjonshjelpemidler. Dette medfører at det for noen operatører kan bli behov for en oppgradering av luftfartøyenes navigasjonsutrustning, i tiden forut for denne datoen. Investeringer er i stor grad allerede gjort av lufthavnoperatører og lufttrafikkjentesteytere som følge av krav til prosedyrer iht BSL G 4-1 § 7a som nevnt ovenfor. Noe revideringer av dette som en følge av forslaget til forordning kan komme.

Avinor AS har allerede i stor grad gjennomført overgangen til ytelsesbasert navigasjon (PBN), men drifter fortsatt i stor grad også de konvensjonelle navigasjonshjelpemidlene. Disse prosessene skjer i henhold til den norske PBN-planen og i samarbeid med operatører, redningstjenesten og Forsvaret.

5. Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Luftfartstilsynet anbefaler at forordning (EU) nr. 2018/1048 gjennomføres i norsk rett ved en endring av forskrift 6. juni 2013 nr. 583 om krav til anti-kollisjonssystem i luftfartøy (BSL G 6-2).

6. Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Forutsetningen for en vellykket gjennomføring er at alle som forordning (EU) nr. 2018/1048 retter seg mot; ytere av ATM/ANS, operatører av luftfartøy og lufthavnsoperatører, gjør de nødvendige forberedelser slik at Norge er i samsvar med kravene innenfor de frister som følger av forordningens artikkel 7.

Høring

Forordning (EU) nr. 2018/1048, høringsnotat og gjennomføringsforskrift sendes med dette på høring.

Spørsmål om høringen kan rettes til flysikringsinspektør Arne Lindberg, tlf: 98261801, e-post: ali@caa.no, eller juridisk seniorrådgiver Asgeir Fløgum Vågan, tlf: 93861691, e-post: afv@caa.no.

Eventuelle høringsuttalelser sendes Luftfartstilsynet til postmottak@caa.no, evt til adresse Postboks 243, 8001 BODØ. Merk høringsuttalelsen med referanse nr. 18/13996.

Frist for høringsuttalelser er 22. oktober 2018.

Med vennlig hilsen

Nina B Vindvik
juridisk direktør
Direktoratsavdelingen

Asgeir FI Vågan
juridisk seniorrådgiver